

EU:n turvallisuuspolitiikka

Kpl 17

EU:n yhteinen ulko-
ja
turvallisuuspolitiikka
– tausta ja kehitys

Yhteistyön juuret 1970-luvulla → viralliset periaatteet Maastrichtin sopimuksessa (1993).

1990-luvun Jugoslavian sodat osoittivat EU:n sotilaallisen toimintakyvyn puutteen.

2000-luvulla yhteistyötä tiivistetty: tavoitteena rauha, turvallisuus, demokratia ja ihmisoikeudet.

Päätöksenteko ja toimijat

Eurooppa-neuvosto: määrittelee ulko- ja turvallisuuspolitiikan suuntaviivat.

EU:n neuvosto (ulkoasiainneuvosto): käytännön päätökset (kriisinhallinta, humanitaariset toimet).

Korkea edustaja ("ulkoministeri"): johtaa ulkoasiainhallintoa ja edustaa unionia.

Päätökset yleensä yksimielisiä, jäsenmailla veto-oikeus (voi jättäytyä ulkopuolelle).

Kriisinhallinta EU:n turvallisuuspolitiikan ytimessä

Tavoite: kriisien ehkäisy ja hallinta etenkin EU:n naapurialueilla.

- Ennaltaehkäisy: kehitysyhteistyö, diplomatia, demokratian tukeminen.

Kaksi päämuotoa:

- Siviilikriisinhallinta: asiantuntijat tukevat viranomaisia (esim. poliisin ja oikeuslaitoksen kehittäminen).
- Sotilaallinen kriisinhallinta: EU:n jäsenmaiden joukot rauhanturva- ja kriisioperaatioissa.

Kokonaisvaltainen kriisinhallinta: yhdistää sotilaalliset, siviili-, kehitys- ja humanitaariset keinot.

- EU on osallistunut yli 30 kriisiin (Euroopassa, Afrikassa, Aasiassa).

Nopean toiminnan joukot: kaksi 1 500 sotilaan osastoa; valmiina 10 päivässä, ei vielä käytetty.

Lissabonin sopimuksen turvatakuut

Solidaarisuuslauseke: apu jäsenmaalle terrori-iskun tai suuronnettomuuden sattuessa.

Avunantovelvoite: jäsenmaat velvollisia auttamaan, jos jokin joutuu aseellisen hyökkäyksen kohteeksi.

Ei korvaa Naton turvatakuuta, mutta täydentää niitä.

Käytetty kerran: Ranska 2015 (Pariisin terrori-isku, Isis) → jäsenmaat tarjosivat tukea terrorismin vastaisissa toimissa.

Yhteenveto

EU:n ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu yhteistyöhön, kriisinhallintaan ja solidaarisuuteen.

Painopiste ennaltaehkäisyssä, ei sotilaallisessa voimankäytössä.

Päätöksenteon hitaus ja yksimielisyysvaatimus rajoittavat toimintakykyä.

EU:n turvallisuusrooli täydentää Naton ja YK:n toimintaa.